

ICONOGRAPHISK POST
NORDISK TIDSKRIFT FÖR BILDTOLKNING
NORDIC REVIEW OF ICONOGRAPHY

NR 1, 2021

Tidskriften utges av Konstvetenskap, Åbo Akademi
 Adress: Fabriksgatan 2, 20500 Åbo, Finland
 Websida: <https://ojs.abo.fi/ojs/index.php/ico/index>

Redaktion

Lars Berggren, ansvarig huvudredaktör (lars.berggren@abo.fi)
 Annette Landen (annette.landen@abo.fi)

Redaktionskommitté

Søren Kaspersen och Martin Wangsgaard Jürgensen (Danmark), Kersti Markus och Merike Kurisoo (Estland), Lars Berggren och Annette Landen (Finland), Ragnhild M. Bø och Margrethe C. Stang (Norge), Eva Lindqvist Sandgren och Stina Fallberg Sundmark (Sverige).

Språkgranskning (abstracts och bildtexter på engelska)

David Jones

Ombrytning och layout

Annette Landen

Anvisningar till författare, upplysningar ang. granskningsförfarande och övrig information om tidskriften, finns på websidan:
<https://ojs.abo.fi/ojs/index.php/ico/about/submissions> (Open Access)

Tidskriften utges med bidrag från Nordiska publiceringskommittén för humanistiska och samhällsvetenskapliga tidskrifter (NOP-HS)

© Iconographisk Post och författarna

ISSN 2323-5586

Förord

Bästa läsare,

så här i pandemitider gäller det att vara försedd med aktiva och effektiva skyddsänglar och större delen av detta nummer ägnas just änglar. Den första artikeln, författad av Sebastian Selvén, har titeln ” ’Går jag till sängs med tolv Guds änglar...’: den judisk-kristna konsten att somna och avsomna i bild och bön”, och handlar om änglarnas roll i livets och dödens olika sammanhang. Den innehåller också en synnerligen relevant exkurs om den judiska änglabönens uppkomst.

Även den följande artikeln handlar om änglar. Elisabeth Andersen inventerar i ”Svevende dåpsengler” förekomsten av dopänglar i Norge – något som inte gjorts tidigare – och deras olika ikonografi. De från taket fritt hängande och nedsänkbara dopänglarna ersatte traditionella dopfuntar under framför allt 1700-talet. Jämförelser görs med dopänglar i Sverige, Danmark och Tyskland. Artikeln är baserad på ett föredrag hållet vid det 26. Nordiska Ikonografiska Symposiet i Stiklestad 2018.

Den tredje artikeln är ytterligare ett inlägg i debatten om Gripsholmstavlor-
 nas motiv. Peter Gillgren föreslår i sin artikel ”Wendelius teckningar föreställande Esters historia. En kommentar till Bengtsson och Vahlne samt en nytolkning av de så kallade Gripsholmstavlor-na”, som framgår av titeln, en helt ny tolkning av vad de egentligen föreställer. Gillgren jämför Gripsholmstavlor-na med den s.k. Esterbonaden, en av de bonader som 1964 hittades i Hans Ersgården i Kyrkbyn, Alfta socken i Hälsingland. Bonaderna från 1500-talet hade använts som fyllnad i en trossbotten vid uppförandet av mangårdsbyggnaden 1827 – sammanlagt beräknas de omfatta ca 50 m² målad duk! På den bonad som är aktuell här identifierades omgående motivet som illustrerande en episod i Esters bok i Gamla testamentet (Ester 5:1–2).

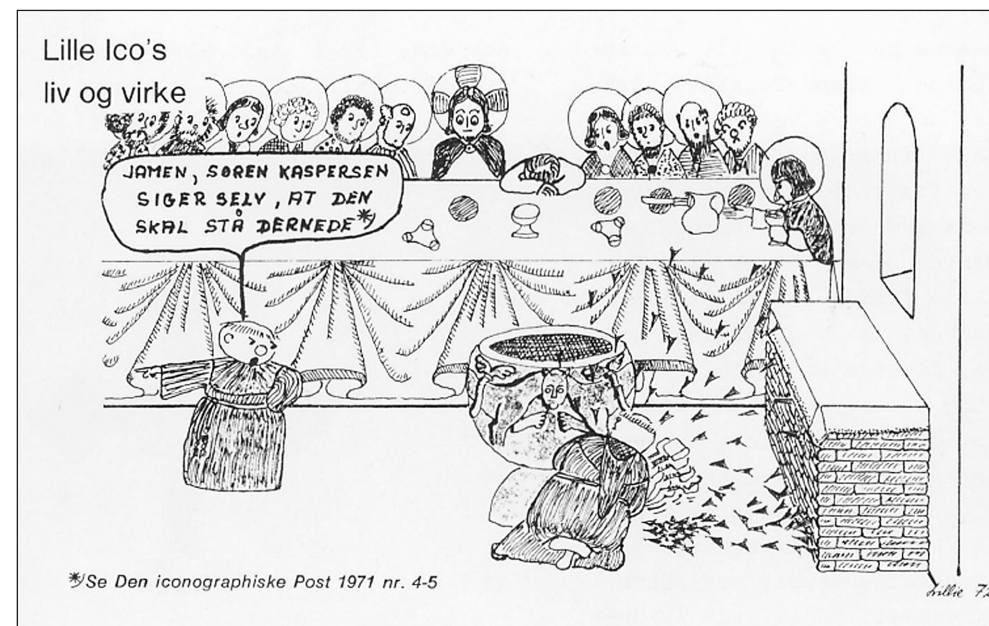
I recensionsavsnittet närmar vi oss först igen ett slags skyddsänglar i Harriet I. Flowers *The Dancing Lares & the Serpent in the Garden. Religion at the Roman Street Corner* (2017). Här är den kanske mest intressanta aspekten hur effektiv den ikonografiska analysmetoden kan vara när det gäller att analysera ett uppenbarligen mycket viktigt element i den romerska religiösa verkligheten beträffande vilket skriftliga källor i stort sett saknas. Nästa bok är *Paradis och modernitet. Om livssynen hos Lars-Ivar Ringbom* (2021), där Jan-Ivar Lindén, Lars-Ivars systerson, själv filosof med bas i Heidelberg och Helsingfors, studerar den tankevärld som präglade bland annat den ikonografiska forskningen under 1900-talets förra hälft. Slutligen behandlas Hans-Olof Boströms *Motiv och idéer i 1800-talets nordiska universitetsarkitektur* (2021) i vilken en uttalad huvudmålsättning är analysen av universitetsbyggnadernas ikonografi.

När ICO med detta nummer går in på sitt andra halvsekel finns det anledning att ännu en gång uppmärksamma läsarna på den ikonografiska skattkista som utgörs av de tidigare årgångarna. Artiklarna finns förtecknade i lätt tillgängliga och sökbara register på hemsidan. Som vi tidigare annonserat är målet att göra hela utgivningen tillgänglig i fulltext på nätet, men dit har vi ännu inte nått. Skälen till det är både tekniska, ekonomiska och tidsmässiga problem som vi emellertid snart hoppas kunna lösa.

Som en visuell påminnelse om svunna tiders diskussioner, vid de ikonografiska symposierna och på tidskriftens sidor, återges här "Lille Icos" reaktion på en artikel i ett föregående ICO-nummer (nr 4-5, 1971).

En sommar med trevlig läsning och flitigt författande av artiklar och recensioner för publicering i ICO tillönskas er alla!

Redaktionen

Lille Ico visar var dopfunten ska stå enligt Søren Kaspersen. Teckning av Louise Lillie i ICO, nr 1, 1972.